

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ellen Krystad
ellenk@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Hvor moro kan det bli?

RUSSLAND
Natalia Grigorian

Komikerne Mikkel Niva og Anders Nilsen (Torsdag kveld fra Nydalen) tar på seg teite russerklær og snakker tullerussisk. Først ringer de på den russiske ambassadens ringeklokke og spør om Putin har tenkt å ta over verden. Uten å få svar, ringer de på én gang til. Så klatrer de over gjerdet. Da en ansatt fra ambassaden kommer ut med et balltre, spilles skummel musikk.

TV2 gir en beklagelse til alle rødhårede som ble «mistenkeliggjort av russerne». De mente at russerne burde ha skjønt at det var et spøk, selv om ambassaden ikke var blitt informert på forhånd.

Jeg kommer opprinnelig fra Kommunarsk/Alchevsk, 50 km fra Vorosjilovgrad/Luhansk. Det er hjerteskjærende hvordan russerne der nå blir myrdet med støtte fra Vesten.

Det er ikke «bare» en militær konflikt. Mange, som meg, hører til både i Russland og Ukraina. Mange av oss, også ansatte ved den russiske ambassaden, har familiemedlemmer som lider der. Jeg vokste opp hos en russisk bestemor og en ukrainsk bestefar. Bestefaren min lærte å snakke russisk da han tjenestegjorde på grensen til Japan. Så nære er våre land.

TV2 melder at de vil fortsette å prøve å få kontakt med ambassaden. For å oppnå hva? Hva med å vise respekt ovenfor et land i en sårbar situasjon?

Norge er et fritt land. Men ville det være greit hvis russiske komikere brøt seg inn på den norske ambassaden i Moskva et par dager etter Utøya-skytingen for å spørre hva Stoltenberg syntes om Breivik? Nei, det ville ikke det. Og det gjorde de heller ikke. Respekt skal være gjensidig.

Natalia Grigorian,
Oslo
natalia.grigorian@gmail.com

Hva ville yrkesfagspioneren Otto Anderssen ha sagt, hvis h

Teorisyndrome

KRONIKK

Glenn-Egil Torgersen
og Herner Sæverot

Det er mangel på lærlingplasser. Ap-leder Jonas Gahr Støre sier i Aftenposten 31. august at «Vi er blitt praksissvake og teoritunge i måten vi snakker om kompetansesamfunnet. Vi må fremsnakke yrkesfagene ...».

Aftenposten (24. august) avslører også at halvparten av yrkesfagelevne hopper av sitt skoleløp. Yrkes- og håndverkerfagene har ikke samme status som tidligere. Teoretikerne er dagens vinnere. Det norske samfunnet lider av teorisyndromet.

For mange av dagens unge består døgnet til stor del av en «indirekte virkelighet». Det skjer gjennom nettskyer, apper, spill og elektroniske møtesteder. Skolen sper på med digitale læringsrom. Det går for å være politisk riktig og god pedagogikk, og passer som hånd i hanske for teoriundervisning. Over tid skaper dette en slørete oppfatning av den virkelige verden. Praktisk arbeid, gjort med håndkraft sammen med andre, blir noe fremmed. Praksis taper verdi, til fordel for teori.

Vi hevder at et moderne samfunn ikke kan utvikle seg bærekraftig med en slik skjevfordeling. Men hva kan gjøres?

Vi tror dette har å gjøre med grunnleggende verdi- og dannelsessyn – en pedagogikk som fremelsker teorier og abstraksjoner, det som ikke er håndfast.

Det er såldes ikke nok å «fremsnakke» yrkesfagene,

eller øke statusen gjennom politiske honnørtaler. Den politisk begrunnede Reform 94 løste oss ikke fra teori-syndromet, men befestet det.

Det som trengs er tydeligere fokus på den pedagogiske tenkningen som skaper både holdninger, kunnskap og identitet til yrkesfagene. Det dreier seg om pedagogiske ideer, som tydelig må inn skolens læreplaner og i lærerutdanningene. Faktisk sitter historien inne med mange svar på dette allerede, men det må graves dypt, siden det er snakk om en bortglemt og tilsidesatt historie som politikere og

”

‘Lære ved å gjøre’, var bærebjelken i denne pedagogikken.

skolefolk med fordel kan hente frem fra glemselen.

Vi tenker her spesifikt på de pedagogiske tankene til den norske pioneren i yrkespedagogikk, professor Otto Anderssen (1851–1922).

Østfoldingen Otto Anderssen bringer oss til «begynnelsen» av en historie, da han var den aller første professor i pedagogikk i Norge. Dessuten opprettet han og etablerte Pedagogisk seminar i Oslo som utdannet yrkes-skolelærere.

Anderssen må også gis sin del av æren for at vitenskapelig pedagogikk og praksis ble en del av lærerutdanningen, slik den ser ut i dag.

Anderssen levde fullt og helt for pedagogikk og skolen, og brukte gjerne dette uttrykket om seg selv og sine medarbeidere: «Vi som lever i og for skolen.» For sin glødende innsats ble han i 1901 utnevnt til ridder av St. Olav, første klasse, for «fortjenester for skolen».

Til tross for alt pionerarbeid, er han merkelig nok til stor del oversett. Det kan ha sin grunn, nemlig at tankene har dreid seg om å verdsette erfaring, praksis og

STRENG, MEN RETTFERDIG: Otto Anderssen (1851–1922) var Norges første kronikkforfatterne. Her med studenter.

yrkesfag.

Det mange også ikke vet, er at Otto Anderssen også dannet sin egen skole, som sto langt fra dagens offentlige skole der elevenes læring i stor grad skal måles etter detaljerte og målbare læringsmål, nedskrevet av teoretikere.

Anderssen ga i stedet rom til det som virkelig betyr noe, nemlig utvikling av hele mennesket. I tillegg til de vanlige læreplanene, la han særlig vekt på kroppsøving, kunst, håndverk og musikk, det vil si praktiske og estetiske fagområder som dagens teoretiske skole har mindre

OVERHØRT

Sverigedemokratene er en katalysator for folks følelser, ikke en megafon for folks meninger.

Kajsa Ekis Ekman i ETC

Vi er som vi er, og det er fett som faen!

Vadsø Aps ordfører kandidat Wenche Pedersen under Arbeids-

livsdagene til Universitetet i Tromsø, sitert i Finnmarken

Jeg har denne evnen til å heve vibrasjonene mine. Jeg hever bevisstheten min, mens åndene skrur ned sin bevissthet, og sånn møtes vi på midten. Å sette sammen puslespillbrikkene er noe jeg har gjort i mange år.

Lisa Williams på seminar med prinsesse Märtha, til Dagbladet

Jeg har aldri røykt, aldri drukket alkohol og aldri rotet med fremmede damer.

Ola Hiis Bergh (83) forklarer Bergens Tidende hvorfor han er så sprek

Mest lest i Store norske i september: 1. Steinsopp 2. Giftige sopper 3. Den islamske stat (IS) 4. Falsk kantarell.

Store norske leksika på Twitter

DAGENS LØVÅS

MER DEBATT NESTE SIDE >>

an våknet opp til dagens skolevirkelighet?

et

nær praksis som man kunne komme.

Blant annet tok han med seg elevene på ekskursionsjoner og krevde «en undervisning i naturvidenskapen, der ikke blot dvæler ved systemer og love, men som fører barnet ind i naturen selv, hvor disse systemer og love har sin anvendelse og finder sin bekræftelse.»

«Lære ved å gjøre», var bærebjelken i denne pedagogikken.

I boken «Tidsspørsmål i skole og oppdragelse» fra 1913 går det frem at Anderssen tilstrebet å legge til rette for læring og danning slik at elevene selv kunne oppdage og erfare poengene.

Riktignok er dagens skole og samfunn mer mangfoldig enn på Anderssens tid. Vi mener likevel at hovedtrekkene i hans pedagogiske grunn tanker fortsatt gir mening for å løse opp i dagens teorispekke skolesystem. Om ikke annet, kan historien om Anderssen minne oss om pedagogiske tanker som kan rette opp i skjevheten.

Det paradoksale er at det i dag er behov for mer fokus på pedagogisk grunnlagsteori, som rettesnor for politiske føringer i læreplaner og lærerutdanninger. Men, vi snakker da om pedagogiske tanker som fremhever betydningen av erfaring og praksis for læring, og læringsmål som dekker utvikling av hele mennesket.

Slik grunnlagsteori utviklet og praktiserte Otto Anderssen, hvis stemme tilhører en fjern fortid, men som likevel har relevans for vårt over-teoretiserte samfunn.

Glenn-Egil Torgersen, professor i pedagogikk ved Forsvarets høyskole i Oslo
ikt-pedagogikk@halden.net

Herner Sæverot, professor i pedagogikk ved Høgskolen i Bergen og professor II ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen
herner.saverot@psych.uib.no

THERE IS AN ALTERNATIVE: Arven etter Thatcher taler i seg selv for skotsk uavhengighet, skriver John Bryden.

FOTO: PHIL NOBLE, REUTERS/SCANPIX

Tre grunner til å velge uavhengighet

SKOTTLAND
John Bryden

Jeg har bodd og arbeidet i Norge siden 2008. Som skotte er jeg imponert av hva vårt naboland har fått til, med samme folketall som Skottland: Et velfungerende og desentralisert demokrati, som det har vært mulig å utvikle fordi landet har gjort seg uavhengig av større og sterkere naboland – i 1814 og 1905. Mot bakgrunn av britisk politikk er det lett å se at et samfunn som det norske ikke ville ha vært mulig uten Grunnloven, som gir liten plass for at to eliter skal kunne ha makta etter tur. Men det er også klart at Norge har nytt godt av langt bedre fordeling av jord og eiendom, og at folkelige krefter var i stand til å avskaffe adelen alt i 1821.

Det er tre enkle grunner til at skottene bør stemme JA til uavhengighet:

1. Det er bare frikobling fra Westminster som kan gi Skottland en demokratisk konstitusjon, for de engelske elitene vil aldri gi fra seg makt frivillig. Skotsk sjølstyre må bygge på proporsjonal representasjon, og bort med enmannskretsene, der «winner takes all»! Skiftende koalisjoner av flere partier kan sikre at

også minoritetsinteresser kan bli ivaretatt, mens det hittil har vært for lett å ignorere svake grupper. Muligheten for en grunnlovsreform, der også lokalt sjølstyre har sin selvfølgelig plass, er det klart viktigste argumentet for å si JA til skotsk uavhengighet.

2. Den andre grunnen er at det gir skottene en reell sjanse til å bli kvitt arven etter Margaret Thatcher: Hennes korstog mot fagbevegelsen, privatisering av offentlige tjenester og svekkelse av fellesskapets

” Muligheten for en grunnlovsreform er det klart viktigste argumentet.

økonomi har gitt oss et dårligere samfunn. Selv med den begrensede makt som Parlamentet og den nasjonale regjering i

Edinburgh har, viser det seg at det er mulig å motstå noen av Cameron-styrets forsøk på å stille klokka tilbake. Skottene må få mulighet til å velge å leve i et sosialdemokratisk samfunn.

3. Den tredje grunnen til å stemme for uavhengighet, er at det gir oss en sjanse til å forbedre det globale styringssystemet, der Westminster-regjeringa har hatt en uheldig innflytelse. Det behøves en alternativ skotsk stemme i organer som FN, Nato, EU, OECD, WTO og – får vi håpe – også nordiske allianser.

John Bryden, professor emeritus i geografi ved Aberdeen University, bor i Norge

professor i yrkespedagogikk. Han kan lære fremdeles oss mye, mener

BILDE FRA BOKA «UNIVERSITETET OG LÆRERUTDANNINGEN – HISTORISKE PERSPEKTIVER» (2008)

plass til.

I dag ville nok Anderssen ha slått et kraftig slag for en mye større satsing på direkte læring fra yrkesmestere og læring på arbeidsplassen.

Vi tror at dette ikke bare ville ha styrket status til yrkesfagene og økt tilbudet

av læringsplasser, men også utviklet bedre arbeidsmoral generelt blant mange unge i dag.

Anderssen stod for en praktisk pedagogikk, der det konkrete, den ekte verden, det en kan ta og føle på, var viktig for læring. Dertil la han gjerne undervisningen så